

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII W LICEUM

Cel oceniania

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z religii polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania oraz formułowania oceny.

Ocenę z religii ustalamy w oparciu o kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze.

Ocenianie ma na celu:

- a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
- b) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- c) pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju,
- d) systematyczne informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- e) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodziców na ich zapotrzebowanie lub, gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Ocenianiu nie podlegają praktyki religijne.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

1. Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Kontrola końcowa (dotyczy zakońzonego etapu kształcenia).
4. Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakońzenia procesu).

Metody kontroli i ocen:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne dwa razy w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni. Ponadto kartkówki; zakres ich materiału powinien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów, a rodziców na ich zapotrzebowanie
2. Odpowiedzi ustne dotyczące materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.
3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
5. Ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.
6. Zeszyt: sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Jeden raz w semestrze kompleksowa ocena zeszytu.
7. Przygotowanie do poszczególnych katechez.
8. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
9. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych, współpraca ze wspólnotą parafialną.
10. Inne możliwości wskazujące możliwość oceniania.

Ilość ocen:

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny częściowe.

Uczeń może 2 razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, co zostaje odnotowane w dzienniku. Uczeń musi zgłosić nieprzygotowanie na początku lekcji w trakcie sprawdzania listy obecności.

Zasady wglądu w prace klasowe, sprawdziany, kartkówki.

Uczeń ma prawo do uzyskania informacji o ocenie w dniu zwrotu prac pisemnych. W przypadku nieobecności może to uczynić przed kolejną lekcją, po wcześniejszym

poinformowaniu nauczyciela.

Zasady informowania o uzyskanej ocenie rodzica lub opiekuna ucznia.

Rodzice lub opiekunowie mogą uzyskać informacje na temat ocen podczas wywiadówek lub indywidualnych spotkań z wychowawcą lub nauczycielem religii.

Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów, a rodziców na ich zapotrzebowanie.

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania ocen.

Prawo do poprawienia oceny semestralnej lub końcowo rocznej ma uczeń, który:

- Zaliczył w przewidzianym terminie wszystkie prace pisemne i zadania wyznaczone do realizacji w ciągu semestru/ roku nauki.
- Nie ma opuszczonych i nieusprawiedliwionych lekcji.
- Był obecny na minimum 50% zajęć w semestrze.
- Z ocen cząstkowych nie wynika jednoznacznie pełna ocena semestralna/ końcowo roczna.
- Uczeń, który angażuje się i systematycznie w działania duszpasterskie w parafii zamieszkania (ruchy formacyjne, ministranckie, wolontariackie).

Uczeń, który nie spełnia w/w warunków nie ma prawa ubiegać się o poprawę oceny.

Uczeń, którego oceny cząstkowe nie budzą żadnych wątpliwości co do oceny semestralnej / końcoworocznej, nie spełnia warunków do poprawienia oceny.

Uczniowi, który spełnia warunki do ewentualnej poprawy semestralnej, nauczyciel określa zakres materiału i sposób jego zaliczenia celem poprawienia oceny.

Klasyfikacja:

Uczeń może być niesklasyfikowany z religii, jeżeli brak podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu jego nieobecności na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji.

Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

- Termin egzaminu klasyfikacyjnego z religii uzgadnia się z dyrekcją szkoły, uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
- Egzamin klasyfikacyjny z religii przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
- Egzamin klasyfikacyjny z religii przeprowadza nauczyciel religii w obecności innego nauczyciela religii wskazanego przez dyrektora szkoły
- Z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego z religii sporządza się protokół

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady

- Ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen cząstkowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przejmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielnym.
- Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy co najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień.
- Ustne uzasadnienie oceny semestralnej winno nastąpić na tydzień przed klasyfikacyjną Radą Pedagogiczną i zostać przedstawione uczniowi.
- Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej z przedmiotu, winna być przekazana uczniowi i jego rodzicom (prawnym opiekunom) na miesiąc przed klasyfikacją.
- Nauczyciel religii przedstawia możliwości poprawy oceny poprzez uzupełnienie niezbędnych wiadomości i umiejętności.
- Uczeń ma prawo zwrócić się do dyrektora szkoły o umożliwienie podwyższenia proponowanej oceny końcoworocznej z zajęć religii, poprzez przystąpienie do egzaminu sprawdzającego.

Oceny cząstkowe, semestralne i końcoworoczne według skali:

- celujący (6),
- bardzo dobry (5),
- dobry (4),
- dostateczny (3),
- dopuszczający (2),
- niedostateczny (1).

Przy zapisywaniu ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie plusów i minusów.

Rezygnację z uczestniczenia w nauce religii.

- Rezygnację z uczestniczenia w nauce religii składają rodzice (prawni opiekunowie) lub – w przypadku ucznia pełnoletniego – on sam, u dyrektora szkoły. Rezygnacja z uczestniczenia w zajęciach z religii może nastąpić w każdym czasie i traktowana jest jako zmiana oświadczenia, o której mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36 poz. 155 ze zm.).
- W przypadku zwolnienia ucznia z zajęć z religii na podstawie zmiany oświadczenia, uczniowi nie ustala się odpowiednio ocen śródrocznych i rocznych, a w dokumentacji przebiegu nauczania nie dokonuje się żadnych wpisów.
- W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i

sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36 poz. 155 ze zm.), w klasie programowo wyższej, uczeń jest objęty nauką religii.

- Pozytywną ocenę roczną z nauki religii może otrzymać ten uczeń, który w klasie programowo niższej został sklasyfikowany na pozytywną ocenę roczną.
- Ocenę pozytywną z poprzedniego roku nauczania może uzyskać, o ile będzie uzupełniać braki w sposób uzgodniony z nauczycielem religii. W takim przypadku, przy ustalaniu ocen śródrocznych i rocznych, nauczyciel uwzględni również te oceny bieżące, które uczeń uzyskał w wyniku uzupełniania braków. Gdy uzupełnienie braków nie jest możliwe, uczeń może być objęty nauką religii w kolejnym roku szkolnym, po przystąpieniu do egzaminu klasyfikacyjnego wyznaczonego przez dyrektora szkoły.
- Egzamin klasyfikacyjny, obejmuje te treści zawarte w programie nauczania, których uczeń nie zrealizował we wcześniejszym toku kształcenia.
-

1. Wymagania ponadprogramowe

Warunki uzyskania oceny **CELUJĄCEJ**

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii własnego poziomu edukacji.
- Prezentuje wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- Angażuje się w prace pozalekcyjne np. gazetki religijne, montaż sceniczne, pomoce katechetyczne itp.
- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej.
- Twórczo uczestniczy w życiu parafii np. należy do organizacji i ruchów katolickich, uczestniczy w pielgrzymkach, itp.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Poznane prawdy wiary stosuje w życiu.
- Wykazuje się umiejętnościami i wiadomościami wykraczającymi poza wymagania edukacyjne; jego praca jest oryginalna i twórcza oraz wskazuje na dużą samodzielność.

O ocenie celującej mogą decydować również inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące go do tej oceny.

2. Wymagania dopelniające

Warunki uzyskania oceny **BARDZO DOBREJ**

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Wykazuje się pełną znajomością pacierza.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Jego postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Chętnie i systematycznie uczestniczy w życiu parafii.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Starą się być świadkiem wyznawanej wiary.
- Opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności wyznaczonych przez nauczyciela programem nauczania; osiągnięcia ucznia należą do złożonych i wymagających samodzielności.

O ocenie bardzo dobrej mogą decydować również inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące go do tej oceny.

3. Wymagania rozszerzające

Warunki uzyskania oceny **DOBREJ**

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska podane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych podanych przez nauczyciela.
- Podczas wypowiedzi nie popełnia rażących błędów stylistycznych.
- Wykazuje się dobrą znajomością pacierza.
- W zeszycie posiada wszystkie notatki i prace domowe.
- Podczas lekcji posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne) i korzysta z nich.
- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Włącza się w przeżycia i dynamikę roku liturgicznego.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością stosowania zdobytych wiadomości.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.
- Starą się być aktywny podczas lekcji.
- Wiadomości i umiejętności ucznia przewidziane programem nauczania nie są pełne dla danego etapu nauczania, ale wiele umiejętności ma charakter złożony i samodzielny.

O ocenie dobrej mogą przesądzić także inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące go do tej oceny.

4. Wymagania podstawowe

Warunki uzyskania oceny **DOSTATECZNEJ**

Katechizowany:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, które łączy w logiczne związki.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Przy pomocy nauczyciela potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych.
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Prezentuje słabą kondensację wypowiedzi.
- Wykazuje się podstawową znajomością pacierza.
- W jego zeszytach występują sporadyczne braki notatek, prac domowych.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- Wiadomości i umiejętności ucznia są na poziomie podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla danego etapu; wiadomości i umiejętności należą do przystępnych, o średnim stopniu złożoności i wystarczą do pomyślnego dalszego uczenia się.

O ocenie dostatecznej mogą przesądzić także inne indywidualne uwarunkowania danego ucznia.

5. Wymagania konieczne

Warunki uzyskania oceny **DOPUSZCZAJĄCEJ**

Katechizowany:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prezentuje luźno zestawione wiadomości programowe.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Brak mu podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, ma trudności z wysławianiem się.
- Prowadzi zeszyt.
- Ma problemy ze znajomością pacierza.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Opanował elementarne wiadomości i umiejętności programowe przewidziane dla danego etapu edukacyjnego; są to wiadomości i umiejętności bardzo przystępne, proste i praktyczne, niezbędne w funkcjonowaniu szkolnym i pozaszkolnym.

O ocenie dopuszczającej mogą przesądzić także inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia.

6. Ocena niedostateczna

Ocena NIEDOSTATECZNA

Katechizowany:

- Wykazuje rażący brak wiadomości programowych.
- Nie potrafi logicznie powiązać podawanych wiadomości.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi zastosować zdobytej wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Prezentuje rażąco niepoprawny styl wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza.
- Nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję.
- Lekceważy przedmiot.
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji.
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych.
- Opuszcza lekcję religii.

O ocenie niedostatecznej mogą przesądzić także inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia.